

Atatürk'ten Bandırma vapurunun kaptanına: "Düşman görürseniz gemiyi en yakın sahile oturtunuz!"

19 Mayıs 2015

Haber
Öne Çıkar

Paylaş Paylaş 3,60 Paylaşın 8 Tweetle 138 +1 8

A. + Yorum yaz

Yazar Abdullah Özkan, '1919-Atatürk'ün Anlatımıyla Kurtuluş'tan Cumhuriyet'e adlı kitabında, Nutuk'u daha sade bir dille, açıklamalarla anlatıyor. Kitapta Ulu Önder'in Samsun'a çıkışına ilişkin çarpıcı detaylar var. Atatürk, yola çıkarken, batırılma tehlikesine karşı Bandırma vapurunun kaptanına şöyle diyor: "Düşman görürseniz gemiyi en yakın sahile oturtunuz!"

"1919 yılı Mayıs'ının 19. günü Samsun'a çıktım." Atatürk'ün kendi kaleminden Kurtuluş Savaşı'nı anlattığı eseri 'Nutuk', bu cümleyle başlıyor. Bizzat kendisi tarafından Cumhuriyet Halk Partisi'nin 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasında [Ankara](#)'da toplanan İkinci Kurultay'ında 36.5 saat süren ve altı günde okunan tarihi bir hitabeye dayandığı için 'Nutuk' adını aldı. İlk defa 1927 yılında, biri asıl metin, diğeri belgeler olmak üzere Arap harfleriyle iki cilt olarak yayımlandı. Yazı inkılabından sonra 1934'te [Millî Eğitim Bakanlığı](#)'nca üç cilt olarak ve Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi'nce yeniden basıldı. Abdullah Özkan'ın hazırladığı '1919-Atatürk'ün Anlatımıyla Kurtuluş'tan Cumhuriyet'e' kitabıysa Nutuk'a bambaşka bir boyut katıyor. Özkan, kitapla ilgili, "Nutuk çok satar ama az okunur. Kurtuluş Savaşı'nın en iyi anlatımını Atatürk yapmış ama Samsun'a ayak bastığı andan itibaren anlattığı metnin açıklanmaya muhtaç yanları var" diyerek ekliyor: "Örneğin, her aşamada kişilerden bahseder ama o dönemde soyadı kanunu olmadığından isimlerle söz eder. Biz kutularla o isimleri tanıtıyoruz." Kitaptaki açıklamalar için, Kaynak Yayınları'ndan çıkan 34 ciltlik Atatürk koleksiyonuyla birlikte Kurtuluş Savaşı hakkında yazılmış 500'e yakın eserden faydalandı.

'İSTANBUL'DA KALMAKTANSA...'

Kitapta Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışı çarpıcı detaylarla anlatılıyor. 13 Kasım 1918'de Yıldırım Orduları Grubu Komutanlığı'nın kaldırılması üzerine Adana'dan İstanbul'a gelen Mustafa Kemal'in yetkililerle yaptığı görüşmelerden çıkardığı sonuç, ülkeyi İstanbul'dan kurtarmanın artık mümkün olmadığıydı. Bu nedenle Anadolu'ya geçmek, milli bir teşkilât kurup mücadeleyi Anadolu'dan başlatmak kararındaydı. Samsun ve dolaylarında meydana gelen karışıklıkları önlemekle görevlendirilen Mustafa Kemal, 9. Ordu Müfettişi olarak Bandırma Vapuru ile İstanbul'dan Samsun'a doğru hareket etti. Atatürk yola çıkış öyküsünü şöyle anlatmaktadır: "İstanbul'dan ayrılmak üzere, evimden otomobile bineceğim sırada Rauf Bey yanıma gelmişti. Bineceğim vapurun izleneceğini ve beni İstanbul'dayken tutuklamadıklarına göre, belki de Karadeniz'de batırılacağımı güvenilir bir yerden işitmiş, onu **haber** verdi. Ben, İstanbul'da kalıp tutuklanmaktansa, batıp boğulmayı tercih ettim ve yola çıktım. Kendisine de, eninde sonunda İstanbul'dan çıkmak zorunda kalırsa benim yanıma gelmesini söyledim."

Yola çıkan Atatürk, gece Bandırma vapuru kaptanına "Düşman devletlerinin herhangi bir vasıtasının gadrine uğramamak için sahile yakın bir rota tutunuz! Şayet kesin tehlike görürseniz gemiyi karaya, en yakın sahile oturtunuz!" direktifinde bulundu. Bazı kaynaklarda, Atatürk'le beraber Samsun'a çıkan heyetin 18 kişi olarak geçtiğini, ancak bu sayının 48 olduğunu belirten araştırmacı Murat Bardakçı, Bandırma vapurunda, Mustafa Kemal Paşa ile 22 kişilik kurmay heyetinin yanı sıra er, onbaşı ve çavuşlardan oluşan 25 kişilik bir grubun da bulunduğunu ifade eder.

Fikre dayanmayan zafer payidar olmaz

ATATÜRK, zaferden sonra kendisini Ankara'da karşılayan Ruşen Eşref Ünaydın'a Büyük Taarruz'u ve taktiklerini ayrıntılarıyla anlatır: "Bak buraya, birâder. Ben bu muhârebede iki şey keşfettim ki bunlardan biri askerlik târihinde şimdiye kadar formüle edilmemiştir. O da şudur: Daha iyi hamle etmek için iğreti çekilmeler yaptırdığım bir sırada sırt vere vere tâ Ankara kıyılarına gerilediğimizi göz önünde tutarak: 'Bu hat da elden giderse, hangi hattı müdafaa edeceğiz' diye benden teessürle soran bir değerli kumandana, Yusuf İzzet Paşa'ya: 'Vatanı korumakta hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. Bu sathı bir baştan bir başa vatanın bütün yüzüdür. Vatanın bu sathı, en son kayasına kadar düşmanla boğuşularak müdafaa edilecektir' cevâbını verdim ve bu formülü bir emri yevmi (gündelik emir) ile bütün orduya tebliğ ettim. İşte, bu, ilk benim keşfim, benim buluşum, benim harb târihine bir ilâvemdir. İkincisi de bana Sakarya'da doğan şu düşüncedir: Hiçbir zafer gaye değildir. Zafer ancak kendisinden daha büyük olan bir gayeyi elde etmek için gerekir en belli başlı vâsıtaadır. Gaye, fikirdir. Zafer, bir fikrin istihsâline (üretilmesine) hizmet nisbetinde kıymet ifade eder. Bir fikrin istihsâline dayanmayan bir zafer pâyidâr olamaz."

Atatürk hariç herkese deli saçması gibi geldi

ESERE geniş bir sunuş yazısı hazırlayan Prof. Dr. M. Celal Şengör de 19 Mayıs 1919'un sürekli ve kalıcı çözümün başlangıcı olduğuna vurgu yapıyor: "19 Mayıs, 700 yıldır oradan kovulmuş olan eleştirel aklı Anadolu'ya iade etmenin ilk adımıydı. Türk milletinin sorunlarının ancak milli egemenliğe dayanan tam bir bağımsızlıkla çözülebileceği fikri, o zaman Atatürk hariç hemen herkese tam bir deli saçması gibi geliyordu. Halbuki Atatürk'ün mantığı ne denti duru ve doğrudur. Nutuk'ta kendisine karşı olanları imâ ederek düşüncesini şöyle açıklar; "Bir an için, bu kararın tatbikatında ademi muvaffakiyete (başarısızlığa) dırçar olunacağını farz edelim! Ne olacaktı? Esaret! Peki Efendim. Diğer kararlara mutavaat (itaat etmek, baş eğmek) halinde netice bunun aynı değil miydi."